

Uvodnik

Slovenščina

Slovenščina je južnoslovanski « jezik okoli 2,4 mio. govorcev po svetu, od katerih jih večina živi v Sloveniji. Poleg tega jo govorijo še v Benečiji, v Furlaniji, na Koroškem, na Štajerskem, v Istri in na Madžarskem. Okoli 250.000 Slovencev pa živi v Nemčiji, Franciji, na Švedskem, v Kanadi, v ZDA, Argentini in drugih državah. Slovenščina je eden izmed redkih indoevropskih jezikov, ki je ohranil še dvojino.

Slovenščino uvrščamo skupaj s srbskim, hrvaškim, bolgarskim in makedonskim jezikom v južno vejo slovanskih jezikov. Slovenščina ima tudi zveze z drugimi slovanskimi jeziki, npr. beseda voda: poljsko: woda, češko/bolgarsko/hrvaško/rusko/slovensko: voda; in beseda »brat« je povsod enaka.

V razmerju do večine drugih slovanskih jezikov ima slovenščina posebnosti v glasoslovju, besedišču in oblikah. Za 29 fonemov se pri pisanju uporablja samo 25 črk, med njimi so tudi š, č in ž.

V Sloveniji se je slovenščina popolnoma uveljavila tudi v vojski, carini in državnem protokolu, njena raba se širi na vsa področja, ki se odpirajo z najnovjšim družbenim in tehnološkim razvojem. Na univerzah po Evropi narašča tudi zanimanje za slovenščino kot tuji jezik. V Avstriji lahko študiramo slovenščino v Celovcu, v Gradcu in na Dunaju.

Obstajajo tudi negativni vplivi na slovenščino. Pritisk srbohrvaščine je spremenil pritisk angleščine. Zelo veliko podjetij se registrira pod angleškimi imeni ali se obračajo na uporabnike z reklamnimi oglasi in informativnimi napisi večinoma v angleščini.

Za Mohorjevo je slovenščina zelo pomembna. V založbi so slovenske knjige v ospredju. Dve tretjini programa izdamo v slovenskem jeziku, ne samo za Slovenijo, ampak tudi za Koroško. Zato smo letos spet izdali dvojezično knjigo: »Fabian Fabijan« (nemško – slovensko). Razne knjige so zelo znane na avstrijskem trgu in zato jih prevajamo v slovenščino, kot npr.: Felix Mitterer: Superkokoš Hana; ali Thomas Brezina: Prikazen na stadionu, izdali bomo seveda tudi spet uspešnice Christine Nöstlinger ali pa novo knjigo: Adelheide Dahimène: Osla.

Razne druge knjige izdamo tudi samo v slovenskem jeziku ali jih napišejo avtorji in avtorice iz Slovenije kot npr.: Mira Zelinka, Pravljice za male in velike; ali avtorji in avtorice iz Koroške kot npr.: Niko Kupper: Primož Trubar (najnovejša knjiga).

Sam sem se slovenščine učil kot drugega jezika, ampak bolj kot tujega jezika. Stara babica je govorila samo slovensko in ni znala ene besede nemško. Eno leto, preden sem se rodil, je stara babica umrla. Babica pa slovenščine ni posredovala naprej. Čas je bil tedaj v osemdesetih letih tudi čisto drugačen in ni bilo atraktivno, da si se uči slovensko. Zato sem doživel prve stike s slovenščino zelo pozno. Starši so se odločili, da je napočil čas in se moram učiti slovenščine. Ampak slovenščina je zelo težavna, večkrat sem hotel nehati. Pri tem mi je pomagal študij v Mariboru, potem sem tudi dobil štipendijo za diplomsko nalogo v Ljubljani in večkrat sem bil v Sloveniji. Danes je zame jezik zelo pomemben, ne samo v službi, ampak tudi privatno uporabljam slovenščino. Prvič je slovenščina drugi deželni jezik na Koroškem in drugič lahko jezik tudi tako uporabljam na Koroškem in v Sloveniji. To tudi zato, ker je iz Celovca mogoče iti vsak vikend na izlet v Slovenijo. Opazujem, da se vedno več Nemcev na Koroškem uči slovenščine. Zato je pomembno, da jim čim več pomagamo in se veselimo, da se čim več naučijo.

Roman Till, urednik
pri Mohorjevi založbi

Predstavitve odmevne knjige na Dunaju

Na prireditvi je ubrano zapel zbor Kluba študentov na Dunaju pod vodstvom nove pevovodkinje Elizabete Kargl, spremno besedo h knjigi Martina Pandla in Gerharda Hafnerja pa je napisal avstrijski zvezni predsednik Heinz Fischer.

Priročnik za vsakega pravnikar

»Ker manjšinsko varstvo v Avstriji ni samoumevno, je izdaja referatov s tinskega simpozija potrebna in aktualna,« je dejala predsednica avstrijskega državnega zbora mag. Barbara Prammer pri pozdravu ob predstavitvi tinske knjige »Varstvo in uveljavitev pravic narodnih manjšin« v dunajskem parlamentu. Knjiga je izšla v Mohorjevi založbi.

V četrtek, 2. oktobra 2008, so na povabilo – v obeh deželnih jezikih – predsednice parlamenta Barbare Prammer v dunajski palači Epstein predstavili knjigo še aktualiziranih referatov, ki sta jih zbrala in v založbi Mohorjevo izdala tinski izobraževalni referent Martin Pandel in Gerhard Hafner, vodja Inštituta za evropsko in mednarodno pravo dunajske univerze.

V Katoliškem domu prosvete v Tinjah so na začetku oktobra 2006 skupaj z avstrijsko vejo International Law Association organizirali simpozij prav na to temo, ki se ga je udeležila vrsta uglednih avstrijskih in mednarodnih pravnikov z nekdanjim

predsednikom avstrijskega ustavnega sodišča Ludwigom Adamovichem na čelu.

Na predstavitvi knjige so spregovorili dr. Neisser z insbruške univerze, ki je ugotovil, da je vsak sedmi Evropejec pripadnik manjšine; vodja biroja za narodnostno pravo pri znanem ministrstvu dr. Trauttmansdorff, ki je dejal, da mora vsak praktik imeti to pomembno knjigo pri roki in jo zelo priporočal širši javnosti, torej vsem, ki se zanimajo za politiko, diplomacijo in pravno prakso in imajo opraviti z manjšinsko zaščito nasploh. Veleposlanik Trauttmansdorff je še posebej omenil najbrž tudi na račun deželne in zvezne vlade, da sta »strah in ustrahovanje napačni pristop v manjšinski politiki,« dr. Adamovich pa, da populizem nima nič kaj opraviti pri uveljavitvi pravic narodnih manjšin in je ponovno pritrtil, »da je manjšinska zaščita zvezna zadeva«. Priznani avstrijski pravnik dr. Funk pa je že svojčas govoril o pravnih razvalinah glede »varstva in uveljavitve pravic narodnih manjšin v Avstriji« in da Avstrijo še čaka na tem področju mnogo dela. Rektor Kopeinig je v besedah zahvale dejal, »da naj bi bila Avstrija v osrčju Evrope iz lastne zgodovinske izkušnje in zaradi svojega posebnega poslanstva v Združeni Evropi in v svetu zgledna v svojih odnosih do lastnih avtohtonih manjšin«.

Gerhard Hafner / Martin Pandel
Varstvo in uveljavitev pravic narodnih manjšin / Schutz und Durchsetzung der Rechte nationaler Minderheiten

ISBN: 978-3-7086-0374-2

EUR 24,-

jezikovni priročnik

Miha Urbinc:

Pozdravljeni!

OSNOVNI TEČAJ SLOVENŠČINE

Knjiga »Pozdravljeni!« je učbenik za slovenski jezik, namenjen zelo široki paleti uporabnikov. Knjiga se lahko uporablja kot učni pripomoček na šoli za učence s predznanjem slovenskega jezika ali brez njega, po njej pa lahko pri izobraževanju odraslih tudi sežejo ljudje, ki se učijo slovenščine (začetniki in udeleženci nadaljevalnih tečajev).

Knjiga je nastala med praktičnim delom, med poučevanjem na različnih šolah in tečajih, saj je avtor poučeval slovenščino kot drugi jezik. Uporabljal je različno gradivo, učbenike za slovenščino in v njih iskal gradivo za pouk. Ob tem je bilo jasno, da so bile skupine učencev tako različne – po znanju, po starosti, po učnem uspehu. Avtor je začel prirejati vaje ali jih napisal sam – in tako je nastal ta učbenik.

Učbenik je v slovenskem in nemškem jeziku. Če se kdo začne učiti slovenščine, je zelo pomembno, da se počasi uči jezika. Ni primerno, če v prvi uri dobi razpredelnico od prvega do šestega sklona, v ednini, dvojini, množini in dodatno drugo žensko obliko. Tudi 200 besed se naenkrat ni mogoče naučiti. Na začetku je pomembno, da se nauči prvega sklona, to pomeni, da učeči ve, kako spozna moški, ženski in srednji spol. Če učitelj preveč zahteva, bo udeleženec rekel, da je slovenščina zelo težka in se je ne more naučiti.

Učbenik se začne s predstavljanjem, izgovorom črk, nato s prvim sklonom v ednini in tudi v množini, nato nadaljuje z dvojino. V četrti lekciji se ukvarja s petim sklonom, nato pa s četrtem sklonom. Nato so na vrsti glagoli vrsti, 3. sklon in številke. V enajsti lekciji je na sporedu 2. sklon in v dvanajsti 6. sklon. V knjigi najdemo tudi razne praktične pogovore, kot npr. v restavraciji, nakupovanje in naročanje, v hotelu, telefonski pogovor, pogovor o novem stanovanju in novi službi, napoved časa, itd.

270 strani, 21 x 29,5 cm, brošura z ilustracijami, 4., aktualizirana izdaja, EUR 27,50

napoved

ŠTUDIJSKI DAN – EKUMENSKI DAN

Primož Trubar njegovo življenje in delo

Četrtek, 30. oktober, bo v znamenju Primoža Trubarja. Mohorjeva založba bo v Domu v Tinjah predstavila dve svoji knjigi, ki sta namenjeni utemeljitelju slovenskega jezika. Zvone Štrubelj bo predstavil svojo knjigo Pogum besede, Niko Kupper pa naslednjo uspešnico iz serije Kamenčki zgodovine z naslovom Primož Trubar. Na simpoziju bodo predavali Zvone Štrubelj, Teodor Domej in Peter Svetina, recital A inu O pa bo zaokrožil študijski dan v Tinjah.